

gemeente Bronckhorst

Raadsvoorstel

Datum : 2-7-2020
Kenmerk : Z101351/Raad-00559
Portefeuillehouder : P.L.P.S. Hofman
Onderwerp : Voortgezet Onderwijs Vorden

Geachte leden van de gemeenteraad,

Voorstel

1. De intentie uit te spreken om het voortgezet onderwijs in Vorden te behouden;
2. Te constateren dat de scenario's A, A2 en C reële scenario's zijn;
3. Te besluiten om:
 - a. een nieuw schoolgebouw in combinatie met een sporthal te realiseren;
 - b. voor de realisatie een gemeentelijke investering van 16,4 miljoen beschikbaar te stellen middels de perspectiefnota 2021 - 2024;
 - c. het college van b en w een businesscase op te laten stellen voor nieuwbouw in combinatie met een sporthal op de locatie Almense weg (scenario A);
 - d. het college van b en w opdracht te geven om in samenwerking met Achterhoek VO zo maximaal mogelijk de passende vormen van externe financiering in te laten zetten voor het ambitieniveau van het project;
 - e. de bereidheid uit te spreken om de opbrengst van vrijkomende locaties toe te wijzen aan dit project, waarbij wordt gestreefd naar een maximale opbrengst;
 - f. het college van b en w opdracht te geven om in een intentieovereenkomst afspraken vast te leggen met het schoolbestuur van Achterhoek VO over de bijdrage van beide partijen, de samenwerking en de financiering van de nieuwbouw.

Inleiding

In oktober 2018 heeft het college van b en w opdracht gegeven tot een scenario- en locatieonderzoek met betrekking tot het voortgezet onderwijs, sporthal en sportvelden in Vorden. Hierop is een verkenning uitgevoerd naar het gewenste scenario en locaties. In oktober 2019 heeft het college van b en w de gemeenteraad voorgesteld om een combinatie huisvesting voor voortgezet onderwijs met sporthal op de Almenseweg Vorden te realiseren.

De gemeenteraad heeft hierop besloten zijn intentie uit te spreken om het voortgezet onderwijs in Vorden te behouden, onder voorwaarde dat onafhankelijk onderzoek aantoont dat de school duurzaam levensvatbaar is in Vorden. De gemeenteraad heeft besloten bereid te zijn om passend te investeren in een schoolgebouw en de sporthal en heeft het college van b en w opdracht gegeven de consequenties in kaart te brengen qua locatie en kosten voor de volgende vier scenario's:

- A. Nieuw schoolgebouw in combinatie met nieuwe sporthal op de Almenseweg;
- B. Nieuw schoolgebouw op de huidige locatie 'Het Hoge' en nieuwbouw (scenario B1) of renovatie (scenario B2) van de sporthal op de huidige locatie 'Het Jebbink';
- C. Nieuw schoolgebouw op de huidige locatie 'Het Hoge' met behoud van de sporthal in huidige staat;
- D. Renovatie van het huidige schoolgebouw op 'Het Hoge'.

PentaRho heeft in opdracht van de gemeente Bronckhorst onafhankelijk onderzoek gedaan naar de levensvatbaarheid van het VO in Vorden en scenario onderzoek uitgevoerd naar de huisvesting van het VO in relatie tot het huisvestingsvraagstuk van de sporthal in Vorden. Hieronder vindt u op hoofdlijnen de resultaten van dit onderzoek.

Scenario	Argumentatie (kort)	Geschikt
A. Nieuw schoolgebouw in combinatie met nieuwe sporthal op de Almenseweg;	Ruimtelijk zijn er kansen, geen tijdelijke huisvesting Opbrengsten uit herontwikkeling locatie Nieuwstad, Het Hoge en Sporthal 't Jebbink	Meest geschikt
A1: Met tunnel	Grote investering voor kleine tijds winst Opbrengsten uit herontwikkeling locatie Nieuwstad, Het Hoge en Sporthal 't Jebbink	Niet geschikt
A2: nieuw schoolgebouw, in standhouden sporthal	Ruimtelijk zijn er kansen, geen tijdelijke huisvesting Opbrengsten uit herontwikkeling locatie Nieuwstad en Het Hoge	Geschikt als alternatief
B. Nieuw schoolgebouw op de huidige locatie 'Het Hoge' en nieuwbouw (scenario B1) van de sporthal op de huidige locatie 'Het Jebbink';	Ruimtelijk zijn er uitdagingen, ook qua parkeren en verkeer, tijdelijke huisvesting noodzakelijk, meer investeringen nodig dan scenario A Opbrengsten uit herontwikkeling locatie Nieuwstad.	Niet geschikt
renovatie (scenario B2) van de sporthal op de huidige locatie	Technisch en financieel niet waardevol Opbrengsten uit herontwikkeling locatie Nieuwstad.	Niet geschikt
C. Nieuw schoolgebouw op de huidige locatie 'Het Hoge' met behoud	Ruimtelijk zijn er uitdagingen, ook qua parkeren en verkeer, tijdelijke huisvesting noodzakelijk Opbrengsten uit herontwikkeling locatie	Minder geschikt

van de sporthal in huidige staat;	Nieuwstad.	
D. Renovatie van het huidige schoolgebouw op 'Het Hoge'.	Kostbaar: het verschil met vervangende nieuwbouw is te klein ten opzichte van de meerwaarde voor het schoolgebouw en onderwijs. Opbrengsten uit herontwikkeling locatie Nieuwstad.	Niet geschikt

Uit het haalbaarheidsonderzoek van PentaRho komen drie haalbare scenario's;

- Scenario A; Nieuwbouw VO school en sporthal op de Almenseweg;
- Scenario A2; Nieuwbouw VO school op Almenseweg en behoud sporthal op huidige locatie;
- Scenario C; Nieuwbouw VO school op huidige locatie en behoud sporthal op huidige locatie.

Op basis van het haalbaarheidsonderzoek uit 2020, het voorstel binnensport en de afwegingen in het kader van de perspectiefnota 2021 adviseren wij scenario A. Dit scenario biedt de meest complete mogelijkheden om voor de school, de sporthal en de leefbaarheid van Vorden en omgeving te komen tot een duurzame oplossing. De doelmatigheid van de bestede middelen is in dit scenario het grootst.

Wanneer blijkt dat de investering voor scenario A te omvangrijk en/of onhaalbaar is, is scenario A2 een alternatief. Dit scenario betreft het realiseren van nieuwbouw op de locatie 'Almenseweg' in combinatie met het behoud van de huidige sporthal op de locatie aan het 't Jebbink.

In het haalbaarheidsonderzoek komt scenario C ook als haalbare optie naar voren. Dit scenario ontraden wij sterk, omdat wij dit zeer moeilijk uitvoerbaar achten. Er spelen diverse inpassingsvraagstukken, die de realisatie belemmeren. De lasten zijn hoger dan nieuwbouw op de Almenseweg, doordat er tijdelijke huisvesting nodig is. Dat scheelt gemiddeld ca €52.000,- per jaar.

Aandachtspunt bij scenario A2 en C is dat een deel van de dekkingsmogelijkheden van scenario A wegvallen, waardoor we op dit moment onvoldoende dekking hebben voor de gevraagde investering.

Afstemming

In combinatie met de beschikbare informatie zijn de onderzoekers in gesprek gegaan met verschillende belanghebbenden ten aanzien van (de locatie van) het Voortgezet Onderwijs (VO) in Vorden. De gesprekken hebben plaatsgevonden met een deel van de nieuw gevormde adviespool, waarin ook betrokkenen vanuit het voorgaande traject zijn opgenomen. Door het onderzoeksbureau is gekozen om de gesprekken te beperken tot algemeen belanghebbenden (Vordens belang, Vordense Ondernemers Vereniging) en belanghebbenden wonende in de omgeving van de genoemde scenario locaties.

Tevens zijn er een tweetal gesprekken gevoerd met de directie van het Kompaan College en een vertegenwoordiging van het bestuur Achterhoek VO. Er hebben gesprekken plaats gevonden met het een afvaardiging van het lokale Primair Onderwijs (PO). Er is gesproken met het bestuur van Stichting Katholiek Basisonderwijs Gelderland (SKBG) en het bestuur van Stichting IJsselgraaf.

Op 12 mei heeft er een OOGO plaatsgevonden met alle schoolbesturen voor PO en VO, die scholen hebben in de gemeente Bronckhorst. Hierin zijn de schoolbesturen advies gevraagd op de volgende onderdelen:

1. De intentie uit te spreken om het voortgezet onderwijs in Vorden te behouden ten behoeve van:
 - a. De leefbaarheid op de lange termijn in Vorden en Bronckhorst
 - b. De spreiding van onderwijsvoorzieningen voor leerlingen binnen een aanvaardbare afstand te waarborgen
 - c. De verankering van leerlingen in de samenleving door de combinatie van innovatief leren, sporten en ondernemen in Bronckhorst.
2. Hiervoor passend en realistisch te investeren in nieuwbouw.
3. Bewegingsonderwijsaccommodatie voor PO te blijven aanbieden conform de verordening, waar elk te bespreken scenario aan voldoet. Indien gewenst wordt nader gekeken naar de voorwaarden ten aanzien van de afstand voor het bewegingsonderwijs.

De schoolbesturen geven in overeenstemming een positief advies op deze drie onderdelen, maar willen wel de toevoeging dat er rekening gehouden moet worden dat er ook in het primair onderwijs een investeringsbehoefte is en hier dus ook geïnvesteerd zal moeten worden de komende jaren.

Het verslag is toegevoegd als bijlage.

Het voorliggende voorstel is afgestemd met de portefeuillehouder onderwijs, consultants financiën en communicatie.

Beoogd effect

Het faciliteren van een goed geoutilleerde onderwijsaccommodatie voor een onderscheidend en toekomstbestendig Voorgezet Onderwijs in Vorden; samen innovatief leren, sporten en ondernemen in Bronckhorst.

Argumenten

1.1 Behoud van het voortgezet onderwijs in Vorden is belangrijk voor de leefbaarheid op de langere termijn.

Het behoud van het voortgezet onderwijs is belangrijk voor de leefbaarheid van Vorden en Bronckhorst. Het zorgt voor (meer) thuisnabij onderwijs, binding met de lokale samenleving en aantrekkelijkheid voor huisvesting van jonge gezinnen. Bovendien zorgt het nieuwe onderwijsconcept voor meer keuze voor Vmbo leerlingen en een nieuwe mogelijkheid voor Havo en Vwo leerlingen. Het komt ten goede aan de leefbaarheid en aantrekkelijkheid van (Bronckhorst en) Vorden. Het scenario- en locatieonderzoek uit 2019 is van start gegaan om het voortgezet onderwijs voor Bronckhorst en Vorden te behouden. Wij stellen voor deze intentie te bevestigen.

1.2 Het voortgezet onderwijs in Vorden is levensvatbaar op de langere termijn.

Het onafhankelijk haalbaarheidsonderzoek van PentaRho bevestigt de levensvatbaarheid van het voortgezet onderwijs in Vorden. Met een adequaat gebouw waarin het gehele onderwijsaanbod gerealiseerd wordt, kan de school de komende 10 jaar minimaal 400 leerlingen trekken. Ook voor een langere periode van 15 jaar is de verwachting dat het aantal rond de 400 zal blijven.

Daarbij wordt rekening gehouden met het onderwijsplan van Het Kompaan om meer profielen in Vorden aan te bieden ten opzichte van Zutphen.

Meer concreet betekent het een vergroting van het onderwijsaanbod in Vorden met de vmbo-profielen HBR (Hotel, Bakkerij en Recreatie) en MVI (Media, Vormgeving en ICT), aanbod

van drie leerjaren onderwijs in havo/vwo (onderbouw) en de leerlijn sport en gezondheid. De school heeft concrete plannen om dit onderwijs te realiseren (en heeft dit deels al gedaan). Om het gehele onderwijsaanbod te kunnen realiseren, is adequate onderwijshuisvesting nodig.

Het Kompaan College kiest in haar schoolplan 2019-2023 voor een sterkere positionering van het onderwijs in Vorden om een toekomstbestendig en duurzaam leerlingen aantal te realiseren. Dit wordt gerealiseerd door een herverdeling van de onderwijsrichtingen tussen Vorden en Zutphen. Ondanks de forse krimp in de regio is de koers ingezet op een ondergrens van 400 leerlingen. Door de herverdeling van profielen, is dit een realistische inzet.

Op het moment dat de onderwijsvisie niet vertaald kan worden in de huisvesting, heeft dit naar verwachting negatieve gevolgen voor de levensvatbaarheid van het Voortgezet Onderwijs in Vorden en is Voortgezet Onderwijs in Bronckhorst in de toekomst onwaarschijnlijk. Dit heeft ook gevolgen voor de sporthal, waar het voortgezet onderwijs nu een grote afnemer van is.

1.3 Met het behoud van het voortgezet onderwijs in Vorden blijft de spreiding van onderwijsvoorzieningen voor leerlingen binnen een aanvaardbare afstand.

De krimp van leerlingen in de regio heeft tot gevolg dat vestigingen sluiten en steeds meer kinderen steeds verder moeten reizen (fietsen) om op school te komen. De landelijke commissie Dijkgraaf heeft gesteld dat onderwijs idealiter binnen maximaal 12 km fietsafstand beschikbaar zou moeten zijn. Dit is voor een deel van Bronckhorst (in en rond Hengelo) nu alleen nog voor het VMBO het geval, omdat ze daarvoor in Vorden terecht kunnen. Als het VMBO verdwijnt dan is ook voor deze leerlingen geen school beschikbaar binnen die 12 km. Als het voortgezet onderwijs in de nieuwe opzet ingevoerd wordt, verbeterd de situatie zelfs, omdat dan ook voor de onderbouw Havo-VWO een keuze binnen 12 km beschikbaar komt.

1.4 Leerlingen blijven verbonden aan de samenleving door de combinatie van innovatief leren, sporten en ondernemen in Bronckhorst.

Het voortgezet onderwijs staat niet op zichzelf. Een intensieve samenwerking met de ondernemers, maatschappelijke partners en sportverenigingen wordt steeds meer gezocht, zowel landelijk als in Vorden. De instandhouding van het voortgezet onderwijs heeft dan ook een positieve invloed op de verankering van leerlingen in de samenleving.

3.1 De combinatie school-sporthal biedt de mogelijkheid om een onderscheidend en toekomstbestendig onderwijsaanbod te realiseren.

Door bij de realisatie van de nieuwbouw voor het VO meteen de nieuwbouw van de Sport mee te nemen, ontstaan er inhoudelijk, gebouwelijk en financieel kansen.

Inhoudelijk:

- De sporthal dient als praktijk-realistische onderwijsruimten voor profielen en keuzevakken van het VO zoals logistiek, beheer en organisatie;
- De sporthal biedt stagemogelijkheden voor leerlingen;
- De verrijkende leerlijn voor sport en een gezonde leefstijl kan vorm gegeven worden, al dan niet met ondersteuning van lokale sportverenigingen;
- De kantine vormt een praktijk-realistische onderwijsruimte voor het profiel HBR. Een dergelijke voorziening is efficiënter te exploiteren bij gedeeld gebruik door de school en het sportbedrijf. De school verwacht een langdurige en continue relatie met het sportbedrijf te kunnen aangaan om dit te realiseren. Ook hier liggen stagemogelijkheden voor leerlingen en voorziet het Kompaan College de horeca in Vorden van goed opgeleide (extra) vakmensen;
- De lessen lichamelijke opvoeding worden er verzorgd.

Gebouwelijk

- Er worden efficiëntievoordelen behaald in het aantal vierkante meters indien het VO en de sporthal fysiek bij elkaar worden gebracht door multifunctioneel gebruik van ruimten door beide partijen;

Financieel:

- Op het moment dat er geen nieuwbouw komt voor de sporthal in Vorden, moet er groot onderhoud gepleegd worden. Met name ten aanzien van de installatietechnische onderdelen (begroot €250.000,-). Deze besparen we bij gelijktijdige nieuwbouw.
- Wanneer er nu geen keuze voor nieuwbouw wordt gemaakt, moet binnen 10 jaar alsnog een keuze worden gemaakt voor vervangende (ver)nieuwbouw of verduurzaming van de maatschappelijke sportaccommodatie. Door de sporthal direct mee te nemen behalen we efficiëntievoordelen in de voorbereidings- en bouwkosten.

Deze kansen bestaan deels ook als er twee gebouwen staan. Dit neemt niet weg dat met een combinatie de synergie groter kan zijn. En we een aantal kansen alleen met een combinatie realiseren.

3.2 De locatie Almenseweg is de meest geschikte locatie voor realisatie van de nieuwbouw.

Uit het haalbaarheidsonderzoek komt naar voren dat de locatie Almenseweg financieel, ruimtelijk en bouwtechnisch de meest geschikte locatie is. Deze locatie gaat niet ten koste van bedrijfslocaties, biedt voldoende ruimte om alle functies (school, sporthal, parkeren) goed in te passen met voldoende ruimte voor groen, die dan nog beschikbaar blijft.

De onderzoekers geven aan dat Het Kompaan College te Vorden een levensvatbare school is en dat dus alle scenario's legitiem zijn.

Scenario A gaat uit van nieuwbouw voor sport en voortgezet onderwijs op de Almenseweg. Dit scenario heeft twee varianten; met tunnel (A1) en zonder tunnel (A). Met de tunnel wordt de loopafstand voor basisschool De Hoge Voorde naar de bewegingsonderwijslocatie verkleind van 1.100 meter naar 800 meter. Gezien de flinke financiële verzwaaring van het scenario voor de tunnel van ruim € 3,7 miljoen met de beperkte tijdswinst, beoordeeld PentaRho scenario A1 als niet perspectiefrijk.

Scenario B kent ook twee varianten; nieuwbouw van de school op de locatie van het Hoge en nieuwbouw (B1) of renovatie (B2) van de sporthal. Grootschalige renovatie van de sporthal is vanuit technisch en financieel oogpunt niet waardevol. Het advies is om scenario B2 dan ook niet als perspectiefrijk te beschouwen. Ten opzichte van scenario A, waar eveneens beide voorzieningen worden vervangen voor nieuwbouw is B1 gemiddeld per jaar € 100.000,- kostbaarder over de gehele looptijd. Scenario B1 beoordeelt PentaRho vanuit financieel perspectief daarom niet perspectiefrijk.

Scenario C (nieuw schoolgebouw op de huidige locatie 'Het Hoge', met behoud van de sporthal in huidige staat) is volgens PentaRho een haalbare optie. Het nadeel van scenario C is dat er tijdens de bouw bij Het Hoge tijdelijke huisvesting noodzakelijk is en dat er nu al parkeer- en verkeersproblemen zijn rondom deze locatie. Daarnaast zijn er beperkte uitbreidingsmogelijkheden, waardoor de inpassing lastig is.

Scenario D (renovatie en (noodzakelijke) uitbreiding van het huidige schoolgebouw) is dermate kostbaar dat het verschil met vervangende nieuwbouw te klein wordt. PentaRho adviseert dit scenario dan ook als niet perspectiefrijk in de afweging tussen de benodigde investering enerzijds en de meerwaarde voor het schoolgebouw en onderwijs anderzijds.

Dan blijft scenario A over als meest geschikte scenario. Wanneer de financiële argumenten doorslaggevend zijn, zien de onderzoekers ook een alternatief; scenario A2. Dit scenario betreft het realiseren van nieuwbouw op de locatie 'Almenseweg' in combinatie met het behoud van de huidige sporthal op de locatie aan het 't Jebbink. Scenario C (nieuw schoolgebouw op de huidige locatie 'Het Hoge', met behoud van de sporthal in huidige staat) is volgens PentaRho ook haalbaar. Dit scenario achten wij zeer moeilijk uitvoerbaar gezien de ruimtelijke en financiële belemmeringen en ontraden wij daarom sterk.

3.3 De investeringen zijn in lijn met andere voorstellen.

In de perspectiefnota 2021-2024 is de investering VO Vorden en sporthal opgenomen. De totale investering is €16,4 miljoen (€9,5 miljoen VO Vorden en €6,9 miljoen voor de sporthal). Daarnaast wordt er rekening gehouden met BTW aftrek voor de sporthal, opbrengsten vrijgekomen locaties, energievoordelen in de sporthal en een eenmalige bijdrage van het schoolbestuur. In totaal is er dan €20,2 miljoen beschikbaar.

3.4 Er zijn kansen voor externe financiering

Naast de reeds beschikbare dekking liggen er mogelijkheden in het benutten van diverse subsidiemogelijkheden voor behoud onderwijs in krimpgebieden (rijk), het stimuleren van nieuwe onderwijs- en arbeidsmarktconcepten in de regio en de koppeling aan gebiedsopgaven (provincie), duurzaamheid. Deze zijn nu nog niet volledig verkend, omdat dit afhankelijk is van wat we gaan realiseren. Bij de planvorming zullen we hier uitvoerig naar kijken en daar waar mogelijk gebruik van maken. Ook biedt de regiodeal mogelijk nog kansen voor cofinanciering, dit onderzoeken we.

Ook de financiële mogelijkheden, die externe financiering biedt, worden nader uitgewerkt. PentaRho heeft reeds een memo geschreven over de mogelijkheden van 'huren als eigenaar'. Deze memo is toegevoegd als bijlage. Een andere mogelijkheid is het inzetten van het exploitatievoordeel voor het onderwijs. Door te investeren in een energieneutraalgebouw, kan een deel van de materiële instandhoudingsvergoeding van het onderwijs ingezet worden in de financiering. Hier zullen tussen het schoolbestuur en gemeente goede afspraken gemaakt moeten worden aan de voorkant voor een gewenste verdeling. Dit is vooralsnog niet meegenomen bij de berekeningen.

3.5 Met de intentieovereenkomst borgen we de samenwerking en (financiële) afspraken over het vervolgproces met Achterhoek VO.

Na de keuze voor de locatie moeten er vervolgstappen genomen worden om te komen tot een realiseerbaar plan op deze locatie. Zoals de aankoop van de grond, de wijziging van de bestemming, het verder uitwerken van de duurzaamheidsambitie en de bekostiging daarvan en afspraken met betrekking tot de bouw en exploitatie van de sporthal. In dit proces blijven we samenwerken met Achterhoek VO. Om de gezamenlijkheid ook naar buiten te benadrukken, sluiten we een intentieovereenkomst af. De intentieovereenkomst legt bovendien de kaders vast waarbinnen de planvorming verder plaats moet vinden.

De intentieovereenkomst is in concept bijgevoegd. De komende periode zullen we deze in overleg met het schoolbestuur verder vormgeven. Na (positieve) besluitvorming in de raad leggen wij deze met een apart collegevoorstel aan u voor.

Kanttelingen

1.1 Behoud van het onderwijs in Vorden is niet gegarandeerd.

Met de afnemende leerlingaantallen krimpt het onderwijs in onze regio. Dit geldt ook voor VO Vorden. Om de spreiding van de leerlingen én behoud van het onderwijs in Vorden te realiseren kiest het VO Vorden voor een in deze regio unieke en onderscheidende leerlijnen. Achterhoek VO stemt haar aanbod voor het voortgezet onderwijs in Zutphen en Vorden af op

het overige aanbod en de vraag in de regio. Daarnaast zorgt zij voor een breed instroompunt in Vorden, dat voor meer leerlingen geschikt is dan nu. Leerlingen zijn echter vrij om zelf te kiezen waar zij naar school gaan, waardoor dit niet garandeert dat het leerlingaantal stabiel blijft. Om continue aandacht te houden voor behoud van het onderwijs in Vorden leggen we daarom afspraken met VO Vorden vast in de intentieovereenkomst. Zij leggen zichzelf de inspanningsverplichting op om zich blijvend in te zetten voor het behoud van de school in Vorden.

1.2 De demografische ontwikkelingen blijven op de langere termijn druk leggen op het bestaansrecht van het voortgezet onderwijs.

In de rapportage wordt ingegaan op de demografische ontwikkelingen. In beeld is gebracht de ontwikkeling van de komende 10 jaar. Gebouwen worden gebouwd voor gebruik over een langere periode (40 jaar). De ontwikkelingen op die termijn zijn onzeker. We sluiten met de doorkijk over 10 jaar aan op de overdracht van het college voor het haalbaarheidsonderzoek Bronckhorst Midden, evaluatie binnensport en privatisering buitensport. Daarnaast maken we afspraken met het Achterhoek VO over hun inzet tot duurzaam behoud van het voortgezet onderwijs in Vorden. Hierbij willen we ook aandacht vragen bij Achterhoek VO om zoveel mogelijk flexibel en multifunctioneel te bouwen met logische beheercompartimenten, zodat ruimten in de toekomst eventueel ook door derden gebruikt kunnen worden.

1.3 Horeca Bakkerij Recreatie (HBR) wordt mogelijk als concurrent gezien voor de plaatselijke horeca

De horeca in Vorden ziet de leerlijn HBR mogelijk als bedreiging, wanneer er een grotere horeca in de sporthal komt. De horeca die HBR gaat voeren in de sporthal is echter klein en gericht op het vaste publiek en daarmee eerder een aanvulling dan een concurrent. De invulling door de school vindt daarnaast vooral gedurende schooltijden plaats.

3.1 Bij scenario A lopen we het risico op langdurige procedures

De locatie Almenseweg stuit op weerstand bij de omwonenden. Al bij de aanwijzing van de locatie als WVG gebied hebben de omwonenden bezwaren geuit tegen het bebouwen van deze locatie. Dit is gedurende het onderzoek in 2020 niet veranderd.

Overigens geldt dit in mindere mate ook voor de andere locaties. Daarom communiceren we intensief met de omwonenden. Dit vraagt ook aandacht voor de rol van de omwonenden bij het volgende proces.

3.2 De keuze voor de locatie Almenseweg kent nog wel een aantal risico's.

De locatie Almenseweg kent nog een aantal kritische punten dat gedurende de planvorming helder wordt, waarmee we definitief weten of de locatie ook daadwerkelijk geschikt is. Dit betreft ten eerste de aankoop van de locatie. Er is bereidheid bij de eigenaren tot verkoop, maar onderhandelingen hierover zijn nog niet gestart en kunnen nog mislukken. Daarnaast zullen in het kader van de bestemmingsplanwijzigingen nog diverse onderzoeken gedaan moeten worden (flora-fauna, bodem, ladder van duurzame verstedelijking, etc.), en moet de locatie stedenbouwkundig verder ingevuld worden. Ook hier kunnen aspecten uitkomen waarmee de locatie minder geschikt of zelfs ongeschikt blijkt.

3.3 Scenario C is door het onafhankelijk onderzoeksbureau ook als haalbaar benoemd.

Dit scenario ontraden wij sterk, omdat wij dit zeer moeilijk uitvoerbaar achten. Er spelen diverse inpassingsvraagstukken, die de realisatie belemmeren. De lasten zijn hoger dan nieuwbouw op de Almenseweg, doordat er tijdelijke huisvesting nodig is. Dat scheelt gemiddeld ca €52.000,- per jaar.

Met de realistische dekkingmogelijkheden waar op dit moment iets over gezegd kan worden, is er daarnaast sprake van een dekkingstekort van 1,4 miljoen voor de investering plus 1,8 miljoen voor de tijdelijke maatregelen.

Daarnaast zijn er ook een aantal inhoudelijke redenen:

- De inpassing van een nieuw en groter gebouw op deze locatie brengt een ingewikkeld inpassingsvraagstuk met zich mee door de beperkte ruimte.
- De huidige parkeersituatie is problematisch en hiervoor zien we voor de huidige situatie al geen oplossing. Bij nieuwbouw op deze locatie, wordt de parkeerproblematiek nog groter, doordat meer leerlingen gebruik maken van dit gebouw.
- Het vertrek van het VO op deze locatie biedt kansen om de bestaande parkeerproblematiek op te lossen en heeft daarnaast herontwikkelingspotentieel.

3.4 Nieuwbouw van de sporthal Almenseweg betekent een langere afstand tot het bewegingsonderwijs voor het PO

De gemeente heeft een taakstelling in het voorzien van ruimte voor bewegingsonderwijs in de nabijheid van de onderwijslocaties. In de verordening zijn richtlijnen opgenomen over de beoordeling van de aanvraag van de nieuwbouw of uitbreiding van een gymzaal (beiden niet van toepassing op deze situatie). In de verordening is echter geen richtlijn opgenomen over de afstand tussen de school en een gymzaal. In het vorige onderzoek is uitgegaan van een wenselijke afstand van maximaal 1 kilometer.

Het onderzoeksbureau zegt hierover:

Bij verplaatsing van de sporthal hoeft volgens de verordening huisvesting onderwijs geen rekening gehouden te worden met de afstand van het PO (gemeente Bronckhorst, 2011). Uiteraard zijn afstanden wel relevant in de afweging voor de sporthallocatie, ondanks het ontbreken van een maximum afstandsnorm. Het gaat dan met name om kwalitatieve overwegingen zoals het verlies van onderwijstijd en veiligheid van de route. De jongste groep kinderen van het PO kunnen zich niet harder dan 3 kilometer per uur voortbewegen. De scholen hebben overigens aangegeven dat 1 kilometer de maximale afstand dient te zijn.

Op het moment dat de sporthal nieuwbouw krijgt aan de Almenseweg (scenario A), is de loopafstand voor de dorpsschool circa 600 meter (huidige afstand is 650 meter) en voor de Hoge Voorde ca 1.100 meter (huidige afstand is 500 meter). Voor de Hoge Voorde wordt de afstand dus aanzienlijk vergroot en zal onderzocht moeten worden of er aanvullende maatregelen genomen moeten worden bij dit scenario. Hierover voeren we overleg met het PO.

Op het moment dat de sporthal blijft op de huidige locatie (scenario A2 en C), blijft de loopafstand voor beide scholen uiteraard gelijk aan de huidige afstand.

3.5 Investeren in een nieuwe sporthal die technisch nog in redelijke staat is, past niet bij de huidige financiële situatie.

De sporthal is in zijn huidige vorm functioneel doelmatig en kent tevredenheid bij de gebruikers. De hal is wel gedateerd. Er moet op korte termijn geïnvesteerd worden om het nodige (geparkeerde) onderhoud te laten uitvoeren, met name installaties. De sporthal komt volgens de NOC*NSF normen 2 meter te kort in de hoogte bij wedstrijden van het hoogste niveau (ongeveer 15 keer per jaar) en heeft voor wedstrijden van zaalvoetbal niet voldoende uitloopruimte.

Gezien de goede functionaliteit en bezetting is continueren van de sporthal vanzelfsprekend. De huidige sporttechnische tekortkomingen en de geparkeerde onderhoudswerkzaamheden zijn niet van dien aard dat de gebruikskwaliteit nu en in de nabije toekomst in gevaar wordt gebracht. Dit sluit aan op de uitwerking Binnensport waarbij verduurzaming van de bestaande locatie en renovatie binnen de gereserveerde meerjarenonderhoudsplanung is onderzocht.

Het onderzoek uit 2020 geeft aan dat op het moment dat er meer dan enkel in onderhoudswerkzaamheden, volgens meerjarenonderhoudsplanung, en het verduurzamen

van de sporthal geïnvesteerd wordt, de vraag ontstaat of een dergelijk gedateerde sporthal de investering 'waard' is. Verduurzamen en renoveren dragen bij aan de milieudoelstellingen en verlichten van de exploitatielasten, maar dragen niet bij in het verbeteren van de gebruiksfunctie.

Daarom zijn er volgens PentaRho voor de sporthal twee reële opties:

- De sporthal laten voortbestaan in de huidige vorm en het reguliere (en het geparkeerde) onderhoud uitvoeren. De sporthal kan voor tenminste een periode van tien jaar voortbestaan.
- De sporthal vervangen door nieuwbouw.

Wanneer er nu geen keuze voor nieuwbouw wordt gemaakt, zal binnen 10 jaar alsnog een keuze moeten worden gemaakt voor vervangende (ver)nieuwbouw of verduurzaming van de maatschappelijke sportaccommodatie. Het verschil in gemiddelde jaarlasten tussen de sporthal nu vervangen of de sporthal over 10 jaar vervangen is circa € 50.000,- per jaar. Hiermee kost het direct vervangen van de sporthal ten opzichte van over tien jaar in totaal € 500.000,- meer (een verschil van €50.000,- in de jaarlasten), maar je verliest de synergetische meerwaarde die er is wanneer je de sporthal nu samen met de VO school nieuw bouwt. Ook is het de vraag of nieuwbouw na 10 jaar alsnog die synergie kan creëren.

Daarnaast zijn er, op het moment dat de sporthal nieuwbouw krijgt op de Almenseweg, opbrengsten van de vrijgekomen locatie te verwachten die ingezet kan worden als dekking.

Nieuwbouw van de sporthal komt overeen met het investeringsvoorstel van het college van b en w over de binnensport van de gemeente. Het college vraagt de raad een bedrag van 9,2 miljoen beschikbaar te stellen voor de nieuwbouw van een binnensportaccommodatie in Vorden (deelgebied Noord), een binnensportaccommodatie in Hengelo/Keijenborg (deelgebied Midden) en een uitbreiding bij sporthal de Pol in Zelhem (deelgebied Oost). Hiermee ligt dit voorstel in lijn met de investeringen, die het college voornemens is voor te leggen aan de gemeenteraad met de perspectiefnota 2020. Bij het voorstel voor de PPN 2021 is een algehele afweging gemaakt over alle voorziene investeringen, ambities en wensen in verhouding met de financiële situatie van de gemeente.

3.6 Dit besluit lijkt in strijd met het op te stellen Integraal Huisvestingsplan voor het primair onderwijs.

Gedurende het haalbaarheidsonderzoek, wordt er ook een Integraal Huisvestingsplan voor het primair onderwijs opgesteld. Op dit moment is nog niet duidelijk welke maatregelen er in dit Integraal Huisvestingsplan worden voorgesteld. Met dit voorstel voor het voortgezet onderwijs vindt er geen integrale afweging plaats tussen de investeringen voor het voortgezet en primair onderwijs omdat de investering een ander doel dient.

De investering in het VO heeft als doel het behouden van voortgezet onderwijs in de gemeente Bronckhorst. Door deze investering kan het aanbod in profielen uitgebreid worden en zullen er meer leerlingen naar het Kompaan College gaan en blijven komen. De investering heeft daarmee een ander doel dan 'voorziening in de huisvesting', komt niet ten laste van het onderwijshuisvestingsbudget en heeft daarmee ook geen effect op eventuele investeringen in het PO.

3.7 Er bestaan nog wel een aantal financiële risico's.

Bij het berekenen van de benodigde investering is uitgegaan van bekende gegevens en reële bedragen uit een landelijke databank waar aanbestedingen en dergelijke per regio worden bijgehouden voor de specifieke gebouwen en voorzieningen, prijspeil 2020. In de berekeningen is tevens een post onvoorzien opgenomen. Echter start de werkelijke bouw pas over minimaal twee en een half jaar, waardoor er nog allerlei ontwikkelingen, positief of negatief, kunnen plaatsvinden op de bouwmarkt.

Bij de dekking is rekening gehouden met de opbrengsten van de vrijkomende locaties. Gezien de huidige ontwikkelingen rondom Corona, komen deze opbrengsten mogelijk onder druk. Maar hier is op dit moment nog geen helderheid over.

De mogelijkheden van de externe financiering kunnen leiden tot lagere investeringen voor de gemeente. Deze mogelijkheden werken we nog nader uit en in geval van subsidies vragen we deze aan en is nog onzeker of we deze daadwerkelijk verwerven. Daarmee zijn de mogelijke voordelen op dit moment nog onzeker. Deze verlaging van de lasten zijn daarom in dit voorstel nog niet meegenomen.

De hoogte van een aantal posten is nog onzeker of onbekend. Dit gaat om de aankoopprijs, de kosten van bouwrijp maken en de kosten van herinrichting van terrein en omgeving. Deze hangen dusdanig samen met de uitkomsten van nog te houden onderzoeken in het vervolg, dat deze nog niet te ramen zijn. Om sturing door de raad te borgen stellen we voor de gemeentelijke bijdrage te maximeren op de nu berekende investering en deze als kader stellend budget mee te geven bij verdere planvorming.

Tenslotte moet er rekening gehouden worden met mogelijke planschade.

3.8 Indien de realisatie gedurende de planvorming alsnog niet doorgaat, zijn de tot dan toe ingezette middelen verloren.

In de vervolgfase zullen kosten moeten worden gemaakt om de benodigde onderzoeken voor de ruimtelijke procedures (bestemmingsplan en omgevingsvergunning) te bekostigen. Ook dient de locatie waarschijnlijk al in een vroegtijdig stadium aangekocht te worden. Indien in het vervolg blijkt dat realisatie van de nieuwbouw op deze locatie toch niet mogelijk is, zijn deze kosten voor rekening van de gemeente.

Kosten, baten en dekking

Kosten scenario A

De totale investering voor scenario A (nieuwbouw VO school en sport Almenseweg) bedraagt volgens het onderzoeksbureau €20 miljoen incl. BTW. Voor de sporthal is mogelijk een BTW voordeel te halen van €1,2 miljoen. Onder bijkomende kosten wordt ondermeer verstaan de directiekosten, bouwrijp maken/ voorzieningen NUTS-aansluitingen, terreinkosten en onvoorzien bouw/risico's.

Het instemmen met dit besluit betekent expliciet instemmen met de hieruit volgende jaarlasten voor een periode van 40 jaar van € 752.000,- (tegen 18,8 miljoen)

We zien dat de verwachte investeringen van 18,8 miljoen hoger liggen dan hetgeen bij de perspectiefnota 2021-2024 (16,4 miljoen) is aangehouden.

Baten, mogelijke dekking scenario A

Scenario A: Nieuwbouw VO en sport Almenseweg			
KOSTEN	Bouwkosten school + bijkomende kosten en inrichting		€ 9,3 miljoen
	Bouwkosten sporthal + bijkomende kosten en inrichting		€ 7,2 miljoen
	B.T.W.		€ 3,5 miljoen
	Gevraagde totale investering		€ 20 miljoen
DEKKING	<i>Bijdrage gemeente</i>		€ 17,4 miljoen
		Opgenomen perspectiefnota 2021-2024 (€9,5 miljoen VO Vorden en €6,9 miljoen voor de sporthal)	€ 16,4 miljoen
		Opbrengst vrijgekomen locaties	€ 1 miljoen
	<i>Overige dekking</i>		€ 2,8 miljoen
		B.T.W. deel sport (17,5%)	€ 1,2 miljoen
		Energievoordeel sporthal	€ 1,2 miljoen
		Eenmalige bijdrage schoolbestuur	€ 0,4 miljoen
		Subsidie mogelijkheden	p.m.
	Totale dekking		€ 20,2 miljoen

In bovenstaande tabel zijn de berekende kosten voor scenario A aangegeven. In totaliteit gaat het over €20 miljoen. We zien als mogelijke dekking de volgende:

- BTW deel sport wordt berekend over de investeringen die te maken hebben met de sporthal.
- Herontwikkeling van vrijkomende locaties. Voorzichtigheidshalve schatten wij het netto resultaat van de vrijgekomen locaties in op €1 miljoen. Dit is gebaseerd op het vastgestelde woningvisiebeleid en betreft de locaties Beeckland Nieuwstad, Beeckland het Hoge en Sporthal 't Jebbink.
- Het schoolbestuur heeft toegezegd een eenmalige bijdrage van € 400.000,- te doen.
- Er is een jaarlijks energievoordeel te behalen bij de sporthal van circa €40.000,- (conform voorstel uitwerking binnensport). Bij nieuwbouw sporthal en school kan dit bedrag ingezet worden als dekking. Bij een energie neutraal gebouw is dit realistisch. Als we uitgaan van een besparing van €40.000 euro over 25 jaar tegen 1,5% dan spreken we van een mogelijk dekking van €1,2 miljoen.

Er is ook een exploitatievoordeel te behalen voor het onderwijs zoals ook aangegeven bij argument 2.2. Hier zullen tussen het schoolbestuur en gemeente goede afspraken gemaakt moeten worden aan de voorkant voor een gewenste verdeling. Dit is vooralsnog niet meegenomen bij de berekeningen.

Ook de aanvullende subsidiemogelijkheden en kansen voor externe financiering worden bij de planvorming uitvoerig onderzocht en waar mogelijk wordt hier gebruik van gemaakt.

Kosten scenario A2

De totale investering voor scenario A2 (nieuwbouw VO school Almenseweg, behoud sport op huidige locatie) bedraagt volgens het onderzoeksbureau €11,6 miljoen incl. BTW. Onder bijkomende kosten wordt ondermeer verstaan de directiekosten, bouwrijp maken/voorzieningen NUTS-aansluitingen, terreinkosten en onvoorzien bouw/risico's.

Het instemmen met dit besluit betekent expliciet instemmen met de hieruit volgende jaarlasten voor een periode van 40 jaar van € 464.000,- (tegen 11,6 miljoen)

We zien dat de verwachte investeringen van 2,1 miljoen hoger liggen dan hetgeen bij de perspectiefnota 2021-2024 (9,5 miljoen) is aangehouden.

Baten, mogelijke dekking scenario A2

Scenario A2: Nieuwbouw VO Almenseweg, behoud sport huidige locatie			
KOSTEN	Bouwkosten school + bijkomende kosten en inrichting		€ 9,6 miljoen
	B.T.W.		€ 2 miljoen
	Gevraagde totale investering		€ 11,6 miljoen
DEKKING	<i>Bijdrage gemeente</i>		€ 10 miljoen
		Opgenomen perspectiefnota 2021-2024 (€9,5 miljoen VO Vorden en €6,9 miljoen voor de sporthal)	€ 9,5 miljoen
		Opbrengst vrijgekomen locaties	€ 0,5 miljoen
	<i>Overige dekking</i>		€ 0,4 miljoen
		Eenmalige bijdrage schoolbestuur	€ 0,4 miljoen
		Subsidie mogelijkheden	p.m.
	Totale dekking		€ 10,4 miljoen

In bovenstaande tabel zijn de berekende kosten voor scenario A2 aangegeven. In totaliteit gaat het over €11,6 miljoen. We zien als mogelijke dekking de volgende:

- Herontwikkeling van vrijkomende locaties. Voorzichtigheidshalve schatten wij het netto resultaat van de vrijgekomen locaties in op €0,5 miljoen. Dit is gebaseerd op het vastgestelde woningvisiebeleid en betreft de locaties Beeckland Nieuwstad en Beeckland het Hoge.
- Het schoolbestuur heeft toegezegd een eenmalige bijdrage van € 400.000,- te doen.

Er is een exploitatievoordeel te behalen voor het onderwijs zoals ook aangegeven bij argument 2.2. Hier zullen tussen het schoolbestuur en gemeente goede afspraken gemaakt moeten worden aan de voorkant voor een gewenste verdeling. Dit is vooralsnog niet meegenomen bij de berekeningen.

Ook de aanvullende subsidiemogelijkheden en kansen voor externe financiering worden bij de planvorming uitvoerig onderzocht en waar mogelijk wordt hier gebruik van gemaakt.

Met de realistische dekkingsmogelijkheden waar op dit moment iets over gezegd kan worden, is er sprake van onvoldoende budget voor scenario A2.

Kosten scenario C

De totale investering voor scenario C (nieuwbouw VO school huidige locatie, behoud sport op huidige locatie) bedraagt volgens het onderzoeksbureau €11,8 miljoen incl. BTW. Daarnaast is er een eenmalige exploitatielast in 2023/2024 van €1,8 miljoen voor de tijdelijke maatregelen. Onder bijkomende kosten wordt ondermeer verstaan de directiekosten, bouwrijp maken/ voorzieningen NUTS-aansluitingen, terreinkosten en onvoorzien bouw/risico's.

Het instemmen met dit besluit betekent expliciet instemmen met de hieruit volgende jaarlasten voor een periode van 40 jaar van € 472.000,- (tegen 11,8 miljoen)

We zien dat de verwachte investeringen inclusief de tijdelijke maatregelen 4,1 miljoen hoger liggen dan hetgeen bij de perspectiefnota 2021-2024 (9,5 miljoen) is aangehouden.

Baten, mogelijke dekking scenario C

Scenario C: Nieuwbouw VO huidige locatie, behoud sport huidige locatie			
KOSTEN	Bouwkosten school + bijkomende kosten en inrichting		€ 9,7 miljoen
	Eenmalige exploitatielast 2023/2024 tijdelijke maatregelen		€1,8 miljoen
	B.T.W.		€ 2,1 miljoen
	Gevraagde totale investering		€ 11,8 miljoen
	ten laste van exploitatie 2023 / 2024		€ 1,8 miljoen
	Totale kosten (investering en exploitatie)		€ 13,6 miljoen
DEKING	Bijdrage gemeente		€ 9,9 miljoen
		Opgenomen perspectiefnota 2021-2024 (€9,5 miljoen VO Vorden en €6,9 miljoen voor de sporthal)	€ 9,5 miljoen
		Opbrengst vrijgekomen locaties	€0,4 miljoen
	Overige dekking		€ 0,4 miljoen
		Eenmalige bijdrage schoolbestuur	€ 0,4 miljoen
		Subsidie mogelijkheden	p.m.
Totale dekking		€ 10,3 miljoen	

In bovenstaande tabel zijn de berekende kosten voor scenario C aangegeven. In totaliteit gaat het over €13,6 miljoen; €11,8 miljoen totale investering en €1,8 miljoen ten late van exploitatie 2023/2024. We zien als mogelijke dekking de volgende:

- Herontwikkeling van vrijkomende locaties. Voorzichtigheidshalve schatten wij het netto resultaat van de vrijgekomen locaties in op €0,4 miljoen. Dit is gebaseerd op het vastgestelde woningvisiebeleid en betreft de locatie Beeckland Nieuwstad.
- Het schoolbestuur heeft toegezegd een eenmalige bijdrage van € 400.000,- te doen.

Er is een exploitatievoordeel te behalen voor het onderwijs zoals ook aangegeven bij argument 2.2. Hier zullen tussen het schoolbestuur en gemeente goede afspraken gemaakt moeten worden aan de voorkant voor een gewenste verdeling. Dit is vooralsnog niet meegenomen bij de berekeningen.

Ook de aanvullende subsidiemogelijkheden en kansen voor externe financiering worden bij de planvorming uitvoerig onderzocht en waar mogelijk wordt hier gebruik van gemaakt.

Met de realistische dekkingsmogelijkheden waar op dit moment iets over gezegd kan worden, is er sprake van onvoldoende budget voor scenario C.

Uitvoering

Na positieve besluitvorming wordt de intentieovereenkomst ter vaststelling voorgelegd en een nieuw projectplan opgesteld, waarin alle werkzaamheden om te komen tot een uit te voeren bouwplan worden opgenomen. De kosten van de uitvoering worden gedekt uit het budget, dat hiervoor bij de begroting 2020 beschikbaar is gesteld.

Evaluatie

Nvt

Hengelo (Gld), 2-7-2020

Burgemeester en wethouders van Bronckhorst,
de secretaris, de burgemeester,
B.J. Drewes M. Besselink

Bijlagen

Haalbaarheidsonderzoek PentaRho
Memo externe financiering PentaRho
Schoolplan 2019-2023 Kompaan College
Concept intentieovereenkomst
Verslag OOGO 12 mei 2020